

Bestuursverslag 2015

Datum: 27 juni 2016

Colofon

Jaarverslag

Tekstbijdragen	Wiebe Brouwer Gerda Broekhof Mohammed Azaroual Karin Bulte Freek op 't Einde Margot Prins Jos Reckman Ruud Goed
----------------	--

Eindredactie	Wiebe Brouwer
--------------	---------------

Bestuursverslag 2015

blz

1. Voorwoord	4
2. Organisatie	5-6
3. De stand van zaken	6-12
a. Cijfers: resultaten	
b. Personeelsgegevens (functiemix, verzuim)	
4. Jaarrekening met toelichting	13-20
5. Risicoparagraaf	21-24
6. Toekomst	23-29
7. Verslag RvT	30-33
8. Verslag MR	34-36
9. Namen en adressen	37
10. Afkortingen, IDU	38-41

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het jaarverslag over 2015 van de Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland. De stichting is en blijft een onderwijsorganisatie in beweging, die flink maar gecontroleerd blijft groeien, en waarin diverse initiatieven ontstaan.

De onderwijsresultaten zijn op peil; alle afdelingen hebben een voldoende oordeel van de inspectie; de financiële organisatie komt steeds meer op orde en de samenwerking tussen de vestigingen krijgt op meer plekken gestalte.

Intussen wordt op de scholen hard gewerkt; aan het onderwijs; aan het zoeken en vinden van meer ruimte; aan de communicatie; aan de interne organisatie. Allemaal in het belang van onze leerlingen, die ook in 2015 duidelijk hebben gemaakt dat zij hun school een fijne leeromgeving vinden. En dat is waar het ons om te doen is: met hart en ziel ons inzetten om de aan ons toevertrouwde leerlingen goed en breed voor te bereiden op hun toekomst.

In dit jaarverslag vindt u informatie over de resultaten van de leerlingen, personeelsbeleid, de financiën en onze huisvesting.

Ik hoop dat u het met net zoveel plezier leest als wij het hebben geschreven.

Amsterdam, 27 juni 2016

Drs. W.J. (Wiebe) Brouwer

Bestuurder

Organisatie

Kernactiviteit

De kernactiviteit van de stichting is het verzorgen van onderwijs op basis van de pedagogische beginselen van Rudolf Steiner, resulterend in de afsluitingen vmbo-t, havo en vwo, in de regio's Amsterdam, Haarlem en omstreken en Noord-Holland Noord.

De leerlingen worden gestimuleerd om 'te worden wie zij zijn'. Daarmee wordt bedoeld: de talenten die in de leerling aanwezig zijn, worden gestimuleerd en de leerling wordt cognitief, emotioneel en wilsmatig aangesproken om zich te ontwikkelen. Van de docenten wordt daarom verwacht dat zij – ook bij de cognitieve vakken – kunstzinnig onderwijs geven, dat wil zeggen met creativiteit hun lessen zo vorm geven dat de leerlingen en de klas in vorm en inhoud krijgen aangeboden wat nodig en actueel is. Je kan ook zeggen: het is leuk om op de vrijeschool les te krijgen van gemotiveerde, creatieve leerkrachten.

Doelstelling

In de statuten van de school staat het volgende te lezen:

"De stichting heeft ten doel het geven of doen geven van Voortgezet Vrijeschoolonderwijs volgens pedagogische beginselen van Rudolf Steiner zoals deze zijn neergelegd in diens pedagogische en antroposofische geschriften.

De Stichting streeft ernaar, de relatie tussen de door haar geëxploiteerde scholen en de maatschappij te regelen in de zin van het navolgende citaat van Rudolf Steiner: "Men dient niet te vragen: 'wat moet de mens weten en kennen voor de bestaande orde?' Maar: 'wat is in de mens in aanleg aanwezig en wat kan in hem ontwikkeld worden?'. Dan zal het mogelijk zijn de sociale orde steeds nieuwe krachten toe te voeren uit de opgroeiende generatie" (Opstel "Vrije school en Driegeleding", 1919). Het onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarde zoals die leven in de samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden."

Juridische structuur

Het stichtingsbestuur beheert drie gelijkwaardige functionerende vestigingen, met als administratieve hoofdvestiging het GGCA.

Met ingang van 1 november 2014 is W.J. (Wiebe) Brouwer aangetreden als bestuurder. De bestuurder zet in overleg met de rectoren van de vestigingen de lijnen uit en het financiële beheer vormgeeft. Dit overleg vindt plaats in het zogenoemde platform. Elk van de vestigingen heeft een eigen organisatie, van waaruit de rector de opdracht heeft om de belangen van de vestiging in onderlinge afstemming binnen het platform te behartigen. De relatie met de medezeggenschapsraad wordt door de bestuurder verzorgd.

De drie vestigingen dragen een eigen financiële verantwoordelijkheid binnen het financieel kader van de stichting. Via een verdeelsleutel, vastgelegd in het financieel reglement, wordt de ontvangen subsidie verdeeld.

Afhandeling van klachten

De uitvoering van de klachtenprocedures, die in hoofdlijnen voor de vestigingen dezelfde zijn, vindt zo veel mogelijk plaats op de vestigingen; in tweede instantie kunnen klachten bij de bestuurder worden gedeponereerd.

De stichting heeft een contract met een externe vertrouwenspersoon Mw. Sonja List.

Er is een jaarverslag over 2015.

Er is vier maal een beroep gedaan op de externe vertrouwenspersoon.

Er zijn geen formele klachten bij de bestuurder ingediend.

Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg

De scholen binnen de stichting werken aan het opzetten van een kwaliteitszorgsysteem. We formuleren allereerst de goede dingen (kenmerken vrijeschool pedagogiek, opbrengsten uit het toezicht kader van inspectie en resultaatafspraken per vestiging) en onderzoeken vervolgens of we die

goed uitvoeren. De examenresultaten worden systematisch geanalyseerd, waarop verbeteracties worden geformuleerd. Het is onze ambitie om de kwaliteitszorg verder te ontwikkelen. Hierbij willen wij binnen alle geledingen van de stichting werken volgens de PDCA systematiek.

Horizontale verantwoording belanghebbenden

De scholen gaan gestructureerd in gesprek met ouders. Iedere klas kent twee contactouders, die nauw samenwerken met de mentor. Schoolbreed is er een contactouderoverleg dat vijf maal per jaar bijeenkomt. De gesprekspartner voor dit overleg is de rector. Het contactouderoverleg functioneert tevens als achterban voor de oudergeleding van de medezeggenschapsraad.

De scholen overleggen met de vrijeschool onderbouwen over doorstroom, warme overdracht en algemene vrijeschool zaken. Er is contact tussen de overige aanleverende scholen (toekomstige brugklasleerlingen) en de scholen. De aanleverende scholen krijgen een voortgangsrapportage over de eerste jaren van hun vroegere leerlingen.

In het samenwerkingsverband van de Nieuwe Opleidingsschool Amsterdam werken de scholen samen met vervolgoopleidingen zoals de Hogeschool van Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam. De scholen zijn geregeld in contact met de burens. Vooralsnog zijn dat vooral bouwbedrijven en andere scholen. Dat gaat veranderen als het appartementencomplex naast de school (GGCA) bewoond is. De hoofdconciërge overlegt met de buurtregisseur (GGCA).

Verantwoording en toezicht

Scholen leggen op diverse niveaus verantwoording af; binnen de scholen is het de medezeggenschapsraad die mede advies- en instemmingsrecht heeft op beleidsbeslissingen - zowel vooraf als achteraf. In het Good Governance model is het interne toezicht op financieel en inhoudelijk gebied in handen gelegd van een Raad van Toezicht, en het externe toezicht vanuit de overheid vindt plaats door de inspectie voor het onderwijs. Met alle drie deze instanties heeft binnen onze stichting de bestuurder contact.

Naast de MR heeft elke vestiging een eigen vestigingsmedezeggenschapsraad; in de VMR komen zaken aan de orde met een meer lokaal karakter.

Het jaarverslag van de Raad van Toezicht is in dit Bestuursverslag opgenomen.

Het jaarverslag van de Medezeggenschapsraad is in dit Bestuursverslag opgenomen

Bovenschools

2015 stond in het teken van gemeenschappelijk personeelsbeleid. Met name de afhandeling functiemix en entreerecht is afgerond. Er zijn met instemming van MR functieomschrijvingen voor docentfuncties LB, LC en LD vastgesteld evenals de benoemingsprocedures voor deze functies. Per 1 augustus 2015 is een HRM medewerker in dienst getreden.

Functieomschrijvingen LC en LD

De stichting heeft het nodige werk verzet om het functiebouwwerk OP te renoveren. De functieomschrijvingen van LC en LD zijn vernieuwd, in samenspraak met een bovenschoolse werkgroep en vervolgens met de mr. Het beroep leraar is toegespitst op 4 rollen: de didacticus, de pedagoog, de docentcoach en de onderzoeker. Basis van het bouwwerk is de functie LB. Die hebben we nauwelijks veranderd. Voor LC en LD kiest de docent één van de rollen en toont aan zich hierin verder bekwaamd te hebben. Het verschil tussen LC en LD schuilt in de reikwijdte en daarmee de complexiteit van de specialisatie. LC is het domein van sectie en team/afdeling. LD omvat de school als geheel en de wereld ernaast.

De (personeelsgeleding) van de mr heeft ingestemd met de functieomschrijvingen op 7 april 2015. Inmiddels zijn de functieomschrijvingen 'fuwa-gewogen' en akkoord bevonden.

Benoemingsprocedures

Voor de docentfuncties LC en LD zijn benoemingsprocedures vastgesteld in de vorm van een sollicitatie. De sollicitant levert een portfolio aan, waarin hij duidelijk maakt gekwalificeerd te zijn voor de functie. In dat portfolio is de feedback van anderen van betekenis, of het nu leerlingen, collega's of

andere experts zijn. Een commissie beoordeelt het portfolio en spreekt zich uit over de benoembaarheid van de kandidaat. Vervolgens worden de benoembare kandidaten op volgorde van anciënniteit benoemd.

De personeelsgeleding van de mr heeft ingestemd met deze procedure op 8 juni 2015.

Entreerecht

Het entreerecht is een 'fremdkörper' in het personeelsbeleid van in ieder geval de vrijescholen. Onze scholen hebben een lage gemiddelde personeelslast (vooral benoemingen in LB) waardoor het vrijeschool curriculum betaalbaar is. In dit verband valt te denken aan de halve klassen bij het kunst- en ambachtsonderwijs, extra vakken zoals euritmie en tuinbouw. Door het (eenmalig) entreerecht zouden ineens veel docenten in LD benoemd kunnen worden.

Docenten die aanspraak maken op het entreerecht, hebben zich aangemeld met een plan op grond waarvan zij gaan aantonen gekwalificeerd te zijn voor LD. De deadline hiervoor was 1 oktober 2015. Veel collega's kozen voor een LC functie in plaats van een LD functie.

Funciemix

De stichting heeft de funciemixgelden aanvaard, inclusief de extra middelen voor de randstad (Haarlem en Amsterdam) en dient in dat licht voldoende extra benoemingen te verrichten in LC en LD. In september 2015 is er in Amsterdam en Haarlem een sollicitatieronde LC uitgezet. Net als bij de benoemingen op basis van het entreerecht, zijn docenten benoemd met terugwerkende kracht per 1 augustus 2014.

Inclusief het gebruik van het entreerecht was de verdeling van benoemingen binnen de stichting als geheel:

1 oktober 2008	In FTE			totaal	In percentage		
	LB	LC	LD		LB	LC	LD
Adriaan Roland Holst	34,95	1,58	0	36,53	96%	4%	0%
Geert Groote College	37,85	2,5	3,57	43,92	86%	6%	8%
Rudolf Steiner College	32,5	2,99	2,26	37,75	86%	8%	6%
Totaal Bestuursniveau				118,2	63%	6%	5%

1 oktober 2015	In FTE			totaal	In percentage		
	LB	LC	LD		LB	LC	LD
Adriaan Roland Holst	36,75	6,49	4,55	47,79	77%	14%	10%
Geert Groote College	26,21	21,13	6,14	53,48	49%	40%	11%
Rudolf Steiner College	24,83	25,5	1,98	52,31	47%	49%	4%
Totaal Bestuursniveau				153,28	58%	34%	8%

Maatwerk

Aangezien de stichting minder dan 75% van de funciemixwaarde had gerealiseerd (rekentool betaalbaarheid vo-raad) is er overleg met de vakbonden geweest. De bonden stemden in met ons percentage van 62. Met terugwerkende kracht is met het ministerie een maatwerkovereenkomst vastgesteld.

Personeel en organisatie

Zowel de Geert Groote als de Rudolf Steiner participeren in de Nieuwe Opleidingsschool Amsterdam (NOA), in het schooljaar 2015-2016 is ook Adriaan Roland Holtschool gestart met begeleiden. In 2015 begeleiden onze docenten in totaal 33 stagiaires. Onder deze stagiaires bevinden zich ook de collega's die in opleiding zijn voor een bevoegdheid.

Voor scholen die groeien is het van betekenis om nieuwe docenten adequaat te begeleiden en zorgvuldig te beoordelen in het eerste jaar van hun aanstelling. Voor de drie vestigingen is een nieuw beleid vastgesteld, waarin de wijze van beoordelen en begeleiden gestandaardiseerd is. Alle nieuwe docenten, of ze nu bevoegd zijn, of nog in opleiding, hebben 2 functioneringsgesprekken met hun leidinggevende en een beoordelingsgesprek met een schoolleider. Voorafgaand aan de beoordeling

wordt op diverse manieren feedback ingewonnen, ook een leerling enquête maakt hier onderdeel vanuit.

De begeleiding wordt strikt gescheiden van de beoordeling. De begeleiding kent een onderscheid tussen de begeleiding voor het vak (vanuit de sectie) en de vakoverstijgende begeleiding door de docentbegeleider.

Resultaatafspraken per vestiging

Het is gebruik binnen de stichting om per maand een formatieoverzicht en per kwartaal een uitgebreider overzicht te produceren van de formatie uitgifte, gekoppeld aan de financiën, het ziekteverzuim, de ziekmeldingsfrequentie en de lesuitval. Deze periodieke rapportage is gekoppeld aan de begroting per kalenderjaar. Met ingang van schooljaar 2015-2016 hebben we een reeks kengetallen ontworpen om per schooljaar te kunnen sturen. De kengetallen zijn gekoppeld aan resultaatafspraken. De kwartaalrapportages blikken terug, de resultaatafspraken zijn gericht op de toekomst. Per vestiging zijn afspraken gemaakt betreffende onderstaande kengetallen.

1. gemiddelde groeps grootte per fte OP
2. lesuitgifte per leerling
3. geprogrammeerde onderwijstijd per leerjaar per opleiding
4. gemiddelde lesuitval, voor de school als geheel; in lessen per week en als percentage van het totaal aantal lessen op jaarbasis
5. gemiddelde aanstellingsomvang OP, OOP en directie
6. GPL voor OP, OOP en directie
7. Omvang formatie OP, OOP en directie in fte en als percentage in het geheel
8. Ziekteverzuimpercentages OP, OOP en directie
9. Ziekmeldingsfrequenties OP, OOP en directie
10. Opslagfactor taakbeleid
11. Tijd voor professionalisering
12. Ruimte voor "overige taken"
13. Tevredenheid docenten
14. Tevredenheid ouders en leerlingen
15. Opbrengsten volgens kijkkaderinspectie
16. Stichting brede thema's
17. Didactiek, verrijking/activering leerlingen
18. Specifieke thema's per vestiging; speerpunten

Kairos

Sinds 2014 kent Amsterdam Noord een nieuwe vrijeschool onderbouw, luisterend naar de naam Kairos (de godheid van het juiste moment). De school valt onder het bestuur van Stichting Openbaar Onderwijs Noord. De ouderinitiatiefgroep wenst een vervolg naar de bovenbouw te bewerkstelligen en timmert flink aan de weg. Toen de gemeente burgers opriep om plannen in te dienen voor nieuwe scholen (onze nieuwe school) heeft de bestuurder van onze stichting samen met deze ouders een plan ingediend. Ons plan doorstond diverse selecties, maar is uiteindelijk niet geselecteerd. Via deze route komt er dus geen Kairos bovenbouw in Noord.

Binnen de stichting geldt de afspraak dat iedere vestiging financieel zelfstandig dient te opereren. Daarbij komt dat Bergen en Haarlem de handen vol hebben aan de eigen groei en huisvestingsperikelen. Kairos zou voor rekening komen van het Geert Groote College. De voorfinanciering van een nevenvestiging die doorgroeit naar circa 800 leerlingen bedraagt ongeveer 2 miljoen euro. Die last is onverantwoord zwaar voor het Geert Groote College, op dit moment. We zijn op zoek naar andere wegen om Kairos bovenbouw te realiseren.

Personele samenstelling per 1-10-2015									
Functie	GGCA	Fte	ARH	Fte	RSC	fte	Bestuur	totaal	Totaal fte
Directie	2	2	1	1	2	1,9		5	4,9
Teamleiders	3	2,4	3	3	3	2,3		9	7,7
Docenten LB	37	26,21	54	36,75	37	24,83		128	87,79
Docenten LC	30	21,13	9	6,49	32	25,50		71	53,12
Docenten LD	8	6,14	6	4,55	3	1,98		17	12,67
Totaal OP	80		73		77			230	166,18
OOP	20	17,36	19	11,26	16	10,15		55	38,77
Bestuur							1	1	1
OOP ondersteuning bestuur via dvo (4 wkn)							1 0,83	1	1,83
Totaal werknemers	100		92		93		2	287	207,78

Ten opzichte van 2014 is de stichting als geheel met 22 medewerkers gegroeid. Dit is een logisch gevolg van de groei van het aantal leerlingen op onze scholen. In 2015 hebben we de laatste stappen gezet ter afronding van het project functiemix. Om deze reden is onze **LC formatie** per 1 oktober 2015 gegroeid met **14,6 fte** ten opzichte van 1 oktober 2014.

Tabel: Verzuim personeel

Gegevens verzuim personeel 2015 en 2014								
		2015				2014		
		Ziekte %	Meldings- frequentie	0% verzuim		Ziekte %	Meldings- frequentie	0% verzuim
GGCA	op	9,82%	2,27	27%		5,80%	2,85	20%
	oop	9,63%				8,15%		
ARH	op	4,36%	1,47	41%		3,10%	1,66	42%
	oop	5,26%				3,64%		
RSC	op	2,75%	1,82	30%		3,31%	1,42	45%
	oop	1,97%				0,75%		
Bestuur		0,14%	1,26	57%		0%		100%
Totaal	op	5,64%			op	4,07%		
	oop	5,62%			oop	4,18%		
Landelijk (2014)	op	4,9%	1,6	48%	Land.	5,0%	1,7	40%
	oop	5,1%	1,3	50%	(2013)	5,1%	1,4	44%

In vergelijking met 2014 valt op dat het ziekteverzuimpercentage binnen de stichting is toegenomen, zowel bij het OP als het OOP. In 2014 zaten we als stichting nog onder het landelijke gemiddelde, in 2015 zitten we boven het landelijke gemiddelde. Als het ziekteverzuim meer op schoolniveau wordt bekeken wordt het duidelijk dat er tussen de drie scholen verschillen zitten.

Op het **Geert Groote College** is het ziekteverzuim ten opzichte van 2014 toegenomen. Zowel het ziekteverzuim OP (9,82%) als OOP (9,63%) zit ruim boven het landelijke gemiddelde. Los van medisch verzuim wordt de ervaren werkdruk, aanspreekcultuur en een nog relatief lage verzuimdrempel als oorzaak gezien. De meldingsfrequentie is afgenomen ten opzichte van 2014 maar ligt nog steeds ruim boven het landelijke gemiddelde. Het ziekteverzuim is te hoog, in 2015 zijn de eerste stappen gezet om het verzuim terug te dringen, in 2016 wordt dit met urgentie vervolgd.

Op de **Adriaan Roland Holtschool** is het ziekteverzuim ten opzichte van 2014 toegenomen. Ondanks de toename blijft het ziekteverzuim OP (4,36%) nog onder het landelijk gemiddelde en het ziekteverzuim OOP (5,26%) steekt er maar net bovenuit (0,16%). De stijging is verklaarbaar door een

paar langdurig zieke medewerkers. De meldingsfrequentie is verder gedaald, dat is een zeer positieve ontwikkeling.

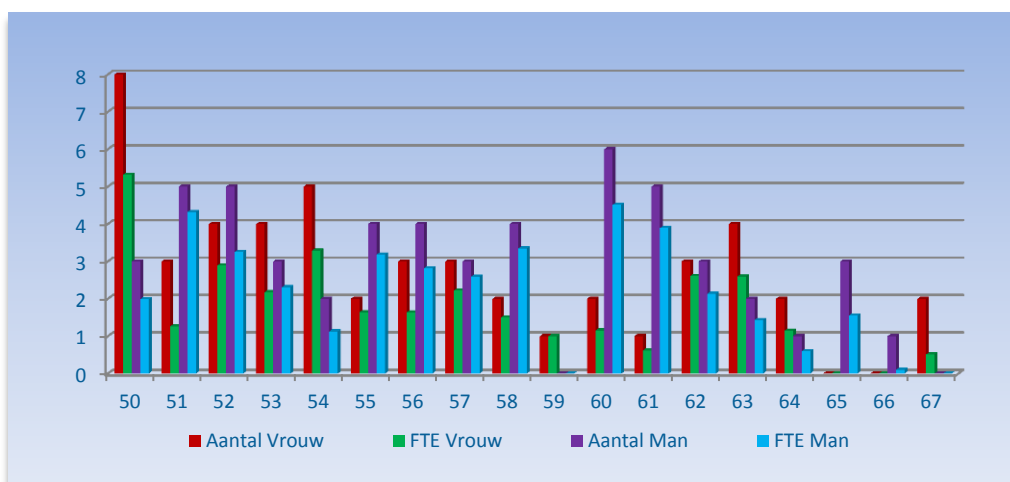
Het **Rudolf Steiner College** is erin geslaagd om het verzuim OP terug te dringen tot slechts 2,75%, ruim onder het landelijke gemiddelde. Het verzuim OOP is licht gestegen naar 1,97%, ondanks deze stijging blijft de school ruim onder het landelijke gemiddelde van 5,1% en tevens ruim onder het gemiddelde van het stichting. De meldingsfrequentie kent een lichte stijging ten opzichte van 2014 maar blijft dicht in de buurt van het landelijk gemiddelde. Het ingezette ziekteverzuimbeleid van het Rudolf Steiner College werpt zijn vruchten af.

Acties om het verzuim te reduceren in 2016:

- We gaan de samenwerking aan met een arbodienstverlener die een breder pakket aan dienstverlening kan bieden om het ziekteverzuim te reduceren.
- Werken met een digitaal verzuimregistratiesysteem zodat er door leidinggevendenden beter regie gevoerd kan worden op ziekteverzuim.
- Verzuimmanagement voor alle leidinggevendenden binnen de stichting.
- Herijken van het verzuimbeleid op de scholen.

Personeelsbestand in leeftijdsgroepen 2015						
	GGCA	ARH	RSC	bestuur	Totaal stg	%
20 - 35	21	22	22	1	66	23%
35 - 50	38	34	41		113	39%
50 - 65	40	28	27	1	96	33%
65+	1	8	3		12	4%
Mannen	42	37	42	2	123	43%
vrouwen	58	55	51		164	57%

Op 1 oktober 2015 had de stichting 287 medewerkers in loondienst, waarvan 123 mannen en 164 vrouwen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat bijna 40% van onze medewerkers (op stichtingsniveau) in de leeftijdscategorie 35-50 jaar valt. Ruim 33% valt in de leeftijdscategorie 50-65 jaar. Opvallend is dat de leeftijdscategorie 50-65 in Amsterdam ruim 10% groter is dan op de andere twee vestigingen. De leeftijdscategorie 65+ zal in de toekomst groter worden nu de AOW gerechtigde leeftijd steeds verder verschuift naar 67 jaar.

Leerling gegevens

De onderwijsinspectie registreert de rendementen onderbouw-bovenbouw, de gemiddelde cijfers bij het centraal examen per opleiding, het verschil tussen het SE en het CE gemiddelde.

Op basis van deze waarden wordt het toezicht afgestemd: voor alle opleidingen geldt in 2015 het basisarrangement. Deze worden gepubliceerd in Schooldossier op de site: <https://isd.owinsp.nl>

Tabel: Examenresultaten 2014 – 2015 per vestiging.

ARH	Aantal kandidaten	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
VMBO	30	28	93%
HAVO	28	28	100%
VWO	23	22	96%

GGCA	Aantal kandidaten	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
VMBO	25	20	80%
HAVO	64	52	81%
VWO	45	34	76%

RSC	Aantal kandidaten	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
VMBO	41	35	85%
HAVO	35	35	100%
VWO	20	16	80%

Totaal	Aantal kandidaten	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
VMBO	96	83	86%
HAVO	127	115	91%
VWO	88	72	82%
Totaal	311	270	87%

Het schooljaar 2014/2015 is het eerste jaar waarin een volledig VMBO-T centraal examen is afgenomen. In voorgaande jaren was dat niet het geval, toen wij nog gebruik maakten van de IVO-examenregeling. Volgens die regeling konden leerlingen in een aantal vakken examen afleggen, zonder deelname aan het landelijke centraal examen. Nu kan dat niet meer. De mavo examenresultaten van de ARH zijn uitstekend, die van GGCA en RSC kunnen beter. De havo-opleiding duurt op onze scholen nog 6 jaar. We bouwen die route nu af. Het betekent wel dat de examenresultaten beschouwd dienen te worden in het licht van dit extra jaar. In feite zouden de slagingspercentages hoog in de 90% moeten liggen. GGCA met 81% geslaagde havisten, stelt teleur. ARH en RSC scoren 100% geslaagden voor de havo. Tot slot is een slagingspercentage van 76 voor het VWO van GGCA aan de lage kant.

Tabel: aantal leerlingen per vestiging

	1-10-2015			1-10-2014			1-10-2013		
vestiging	Totaal	waarvan		Totaal	waarvan		Totaal	waarvan	
		Vavo	Lwoo		Vavo	Lwoo		Vavo	Lwoo
GGCA	852	4	24	820	4	4	767	15	9
RSC	823	16	51	729	10	50	643	6	51
ARH	776	3	20	690	5	25	630	4	16
totaal	2450	23	95	2239	19	79	2040	25	76

De tabel laat zien hoe snel de vestigingen in Amsterdam (85) Haarlem (180) en Bergen (146) de afgelopen drie jaar gegroeid zijn. Deze trend zet zich – naar het zich laat aanzien – nog door in 2016.

Samenwerking Vavo regeling

Voor de leerlingen die het examen niet of niet volledig hebben afgerond en leerlingen die niet toegelaten worden tot de examenklas bestaat de mogelijkheid hun VO diploma te behalen op een bijv. ROC (volwassenonderwijs).

Met het ROC Amsterdam, ROC NOVA College Amstelveen, Regio College Zaandam, ROC NOVA College Haarlem en het Horizon College te Alkmaar zijn voor deze leerlingen overeenkomsten afgesloten; het betreft voor de drie vestigingen 24 leerlingen (15-16).

Jaarrekening met toelichting en risico inventarisatie

In deze paragraaf de globale cijfers en voor het beleid van de stichting van belang zijnde bijzonderheden.

Introductie Jaarrekening

De jaarrekening 2015 is opgesteld conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs d.d. 17 december 2007, nr. WJZ/2007/50507, inclusief wijziging RJO van 12 december 2013. De verantwoording betreft de Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland gevestigd te Amsterdam. De stichting heeft drie vestigingen, het Geert Groote College Amsterdam (GGCA), het Rudolf Steiner College Haarlem (RSC) en de Adriaan Roland Holtschool in Bergen NH (ARH).

Financiële situatie op de balansdatum

Over 2015 heeft de stichting een positief resultaat behaald van **€ 446.136**. Dat is een hoger bedrag dan de begrote € 205.000.

De vestigingen zijn afzonderlijke economische lichamen met een eigen financiële verantwoordelijkheid binnen het kader van de statuten, bestuursreglement en managementstatuut en ze opereren binnen de beleidslijnen zoals die door het platform van Rectoren en Bestuurder worden vastgesteld. Het resultaat over 2015 van de vestigingen wordt hieronder toegelicht.

Hieronder geeft iedere vestiging een toelichting op het jaar 2015.

Geert Groote College Amsterdam (GGCA)

Leerlingen

Op 1 oktober 2015 hebben we 852 leerlingen geteld, dat zijn er 34 meer dan het jaar daarvoor (1 oktober 2014:818)

In het schooljaar 2015-2016 is het aantal LWOO leerlingen 24 (1 oktober 2014:12) en 4 vavo leerlingen (1 oktober 2014:4).

Het grootste verschil met de vroegere loting is dat er na aanmelding bij de school van eerste keuze, centraal, en niet per school, wordt geloot. De kinderen die straks worden uitgeloot hoeven niet meer zelf op zoek te gaan naar scholen waar nog plek is, maar maken onder begeleiding van Osvo (de Vereniging van Amsterdamse middelbare scholen) een lijst met voorkeuren van de scholen waar nog plek is.

De matching vorig jaar verliep rumoerig, omdat ruim 1900 leerlingen van de 7500 niet op hun favoriete school terecht kwamen.

Personeel

Het college kampte in het schooljaar 2015-2016 met tegenslagen. Het rooster- en planningsproces binnen het college verliep weerbarstig van mei t/m augustus 2015. De aansluiting met het formatiebudget, vastgelegd in de begroting, en ingevoerd in Foleta sloot niet goed aan bij het rooster. Het rooster zelf kwam ook moeizaam in de goede vorm. De stabiliteit, die een rooster brengt voor collega's, was bij aanvang van het schooljaar 2015-2016 niet daar. In de maand september 2015 is er bijgestuurd op dit proces. De school heeft te maken met een transitieproces t.a.v. verantwoordelijkheden. Het uitkristalliseren van de vastgelegde functies en taken heeft tijd nodig gehad. Van oudsher werd de school organisch bestuurd. De school was een stuk kleiner en men regelde het samen. De lijnen waren kort en er was niet veel management nodig om de school te besturen. Leraren deden het erbij. Het alles samen willen doen ligt diep geworteld in de school. Processen verlopen daarom soms weerbarstiger dan gewenst.

Door de schaalvergroting is het niet meer mogelijk om alles samen te doen en te regelen. De acceptatie van een managementteam dat sturing geeft aan de school heeft ook tijd nodig gehad maar de acceptatie binnen de school is er gekomen in 2015. Helder beleid staat er en het jonge MT, dat pas twee jaar samen is, is slagkrachtig om de teams mee te nemen richting een professionele organisatie. De teamleiders hebben draagvlak binnen hun onderwijsteams. De conrector en de rector bij de teams die zij aansturen.

Verder is directe en stevige sturing nodig geweest op ons ziekteverzuim dat veel te hoog is en mondjesmaat afneemt. Heldere afspraken zijn daarover gemaakt en terug te vinden in het vestigingsplan.

Onderwijs

Het college heeft vijf onderwijsontwikkelingen doorlopen in het schooljaar 2015-2016. De visie op het vestigingsplan is verandert. Het managementteam heeft gekozen om het vestigingsplan te schrijven en te implementeren met behulp van een "OnderwijsDashboard" (ontwikkeld door Beter Scoren) waarmee het MT meer grip op de zaak heeft. Het OnderwijsDashboard kent evaluatiemomenten per maand, per kwartaal, per half jaar en per jaar. De aansturing en bijsturing is veel directer dan bij de klassieke vestigingsplannen of speerpuntlijstjes waar vaak pas na een jaar geëvalueerd wordt. De thema's in het vestigingsplan zijn met alle collega's tot stand gekomen.

Als tweede belangrijke ontwikkelpunt is het thema determinatie opgepakt ter verbetering van onze onderwijs resultaten. Een werkgroep determinatie heeft een nieuw kaderstuk gemaakt ten behoeve van een veel betere determinatie.

Het thema activerende didactiek is het derde onderwijsontwikkelingspunt. Een Stichting breed thema. Het Geert Groote College heeft in het schooljaar 2015-2016 onderzoek laten doen in het college.

Middels lesobservaties en interviews met leraren en leerlingen is onderzocht wat de verbeterpunten voor de school op het gebied van activerende didactiek zouden kunnen zijn. Een collega heeft als LD-opdracht het thema activerende didactiek in haar portefeuille. In het schooljaar 2016-2017 zal zij verder werken aan dit thema en een implementatieplan maken. Dit in samenwerking met een collega binnen het Geert Groote College en andere actoren binnen de Stichting.

Een vierde ontwikkeling is het hervormen van het leerling rapport geweest. Het college heeft een rapport ontwikkeld dat naast de harde cijfers ook een beschrijvend deel heeft. Leraren worden uitgedaagd om de leerlingen echt te zien.

Als laatste en vijfde ontwikkelpunt is er, na aanleiding van de onvoldoende examenresultaten, een actieplan tot stand gekomen. Ook zijn er verbeterplannen gemaakt bij een aantal probleemvakken.

Prestatiebox

Hiertoe zijn trainingen voor de afdelingsleiders gegeven, is er jaarlijks een bovenschoolse cursus voor nieuwe docenten, monitorsoftware "beter scoren", trainingen docenten omgaan met hoogbegaafde leerlingen en examentrainingen.

Huisvesting

Om meer werkruimtes en lokalen te creëren hebben wij de kelder verbouwd tot 3 werkruimtes en de foyer in de Theaterzaal voor de euritmie lessen. De kosten van de verbouwingen (€ 63.200) zijn van de onderhoudsvoorziening afgetrokken.

De vloer van de nieuwbouw is preventief onderhouden voor € 32.000.

De bouw van de ondergrondse fietsenstalling naast de school loopt nog door. De oplevering wordt in augustus 2017 verwacht. In 2015 liepen de kosten en de inkomsten van DMO bijna gelijk.

Hoogtepunten en bijzondere projecten

Ons onderwijs is over de hele linie bijzonder. Elke dag ademt de school leven uit. Een onderwijs aanbod wat gezond makend is voor onze leerlingen. Daarnaast zien we extra prachtige projecten als de werelddag. Een dag waarop we andere culturen centraal zetten. Er zijn oriëntaalse maaltijden aanwezig en inspirerende workshops. Ook werden we dit jaar voor de tweede maal verrast door de free factor. Uniek is het project digitale postkaart geweest.

Risico's

De stuurbaarheid van het Geert Groote College vormt een risico. Dit uit zich op verschillende terreinen waaronder het ziekteverzuim. Het lukt onvoldoende om het ziekteverzuim duurzaam terug te dringen. Het ziekteverzuim heeft een negatief effect op het primaire proces en op de financiën. Hiermee samenhangend ontbreekt het aan effectieve kwaliteitszorg, dit laatste is een belangrijk thema voor in 2016.

Resultaat ten opzichte van de begroting.

Het exploitatieresultaat van het GGCA over 2015 is **€ 18.208.**

Het saldo laat zich als volgt verklaren:

De overschrijding aan de personele lasten (€ 500.000) is te verklaren door de vervanging van langdurige zieken (€ 220.000), de extra formatie (€ 200.000) en de inhaalslag LD en functiemix LC (€ 50.000). Door een extra toegekende en ontvangen DMO subsidie (€ 532.650) waarvan de kosten in de afgelopen 2 jaar zijn gemaakt en opgenomen zijn in de exploitatie en de vrijval van onderhoudsvoorziening (€ 128.200), ontstond een financiële ruimte binnen de organisatie om de overschrijding aan de personele lasten op te vangen en een positieve resultaat te behalen.

Adriaan Roland Holtschool Bergen (ARH)

Leerlingen

Opnieuw een leerling groei en daarmee opnieuw een voorfinanciering van vijf maanden. Meer leerlingen betekent wel meer subsidie. De groei komt nu aan in de hogere klassen waardoor in de Tweede Fase vollere klassen ontstaan in plaats van extra klassen wat gebeurt met groei in de lagere leerjaren.

Maar meer leerlingen betekent ook meer kluisjes, meer schoonmaakkosten, meer leerlingenzorg, etc. Op 1 oktober 2015 stonden 775 leerlingen ingeschreven, 87 meer dan het jaar daarvoor. Voor de begroting gingen we uit van 728 leerlingen.

Personeel

Er is in 2015 op het gebied van de arbeidsvoorwaarden en –rechten veel gebeurd waar bij het opstellen van de begroting nog geen rekening gehouden kon worden. Het entreerecht, meer ziektevervangingen, scholingskosten, een loonsverhoging, enz.

Het kortdurende ziekteverzuim bleef binnen de maat. Doordat we docenten hadden die ernstig ziek werden en langdurig uitvielen zijn de vervangingskosten hoger dan begroot.

Verder was het noodzakelijk om meer formatie in te zetten dan begroot door de groei (begroot 728 leerlingen, ingeschreven 775).

De school stimuleert docenten om zich te scholen. Dat zorgde voor meer scholingsuitgaven, ook betreffende docenten met de lerarenbeurs.

Onderwijs

Hangende de verbouwing worden extra investeringen aangehouden. De wens is om te investeren in technologie (robotica, 3d-print, enz.) voor onderwijsdoeleinden.

Prestatiebox besteding:

Cambridge Engels: We bieden alle leerlingen van het vwo aan om op te gaan voor het Cambridge certificaat. Leerlingen van de havo opleiding kunnen er ook aan deelnemen. De kosten zitten niet alleen in het examen zelf en het extra lesmateriaal maar ook in de scholing van de docenten.

Ruim scholingsaanbod voor docenten: We stimuleren alle docenten om zoveel mogelijk aan scholing en ontwikkeling te doen en stellen daar extra budget voor beschikbaar.

Onderzoek naar een professionele leeromgeving onder docenten: Docenten met taaktijd om hier onderzoek naar te verrichten.

De schoolleider en twee van de drie teamleiders volgen een master pedagogiek, deels vergoed uit de prestatiebox gelden.

Trainingen voor leerlingen in faalangstreductie, gericht op examenvrees.

In enkele gevallen bekostigen we een examentraining voor leerlingen in één of meer vakken.

Huisvesting

2015 is het jaar waarin het college van B en W van de gemeente Bergen akkoord is gegaan met de afkoopovereenkomst van de huurbijdrage. Helemaal aan het eind van de maand december is 3,5 miljoen euro overgemaakt. Lopende het jaar zijn er veel ontwikkelingskosten gemaakt die verrekend moeten worden met die 3,5 miljoen, evenals de investeringen voor de Adelbertusschool.

De gemeente meent dat zij met die afkoop geen huurbijdrage over heel 2015 meer hoeven te betalen. Dat hebben we aangevochten bij de geschillencommissie. De commissie komt in 2016 met een uitspraak, vooralsnog nemen we voor 2015 ruim € 108.000 op aan inkomsten. Bij het opstellen van de begroting was er geen zicht op een 'deal', dus is uitgegaan van de bestaande situatie, namelijk de huurbijdrage van € 239.000.

Ook waren extra investeringen noodzakelijk, met name om de groei op te vangen. Op het plein van de Adelbertus zijn vier extra lokalen geplaatst inclusief inrichting, ICT en extra kluisjes.

De ontvangen subsidie voor de eerste inrichting bedroeg € 107.000, subsidie achterstallig onderhoud voor de Adelbertus € 174.000. Ook is de asbestsanering voor de Adelbertus door de gemeente vergoed. Deze bedragen en de afkoop huurbijdrage zijn in 2015 buiten de exploitatie gehouden.

De Stichting Benedictus (voormalig eigenaar van het gebouw aan de Loudelsweg) is opgeheven. De overgebleven gelden AD € 290.000 zijn aan de €3.500.000 toegevoegd voor de verbouwing.

Op advies van de accountant worden de verbouwingsgelden buiten de exploitatie gehouden doordat er nog kosten gemaakt worden of de bate onzeker is.

Hoogtepunten en bijzondere projecten

De school heeft een prachtige kooruitvoering gegeven in het Concertgebouw.

Risico's

Huisvesting blijft het grootste risico in 2015. In de nieuwe werkelijkheid, nu de verbouwing echt door gaat, kan het twee kanten op: niets doen leidt tot teloorgang. Als het gebouw moet sluiten wegens onbewoonbaarheid zou dat enorme gevolgen hebben voor de continuïteit van deze school. Als de verbouwingskosten uit de hand gaan lopen dan lopen we financieel gevaar. Dit neemt niet weg dat door het uitzicht op de verbouwing een groot risico is weggenomen. En overschrijdingen van de verbouwing hebben we in eigen hand, als we geen geld zouden hebben voor de verbouwing weten we dat het slecht af gaat lopen.

Resultaat ten opzichte van de begroting

We sluiten 2015 af met een positief resultaat van **€ 72.420**. Begroot was € 76.200.

Ondanks de forse groei een mooi resultaat.

We hebben meer subsidies voor personeel (lerarenbeurs) ontvangen. De cao-loonsverhoging is grotendeels bekostigd (verhoging van de GPL). We hebben ook meer ouderbijdragen ontvangen. Op diverse posten is minder uitgegeven dan begroot zoals investering in ICT door uitstel van de verbouwing en huur.

Vanaf augustus zijn formatie en loonkosten hoger dan begroot, door 5 maanden voorfinanciering van extra groei en vervangingen. We hebben 2 trajectbegeleiders in dienst i.v.m. passend onderwijs, hiervoor is van het samenwerkingsverband subsidie ontvangen. We hebben iets minder aan de bovenschoolse kosten bijgedragen in verband met de aanstelling P&O adviseur per 1-8-15, deze was begroot voor geheel 2015.

Rudolf Steiner College Haarlem (RSC)

Leerlingen

Op 1 oktober 2015 hebben we 823 leerlingen geteld, dat zijn er (weer) 94 meer dan het jaar daarvoor. Dit is inclusief 16 Vavo leerlingen. De groei van de school zet zoals verwacht sterk door. Zo sterk zelfs dat we wederom hebben moeten loten, er zijn 61 leerlingen (mavo en havo) uitgeloot, een pijnlijk proces. We hebben 170 leerlingen aangenomen waarmee we weer begonnen zijn met zes nieuwe 7^e klassen. In de negende klas gaan we net als in schooljaar 2015/2016 ook in schooljaar 2016/2017 een extra groep beginnen. We voeren inhoudelijk wel een verandering door. De laatste jaren gingen de leerlingen vanaf klas 9 in homogene klassen verder tot hun examen. Vanaf schooljaar 2016/2017 zullen de havo/vwo klassen bij elkaar blijven en pas vanaf klas 10 homogeen verder gaan. Die extra (havo) groep geeft ons de mogelijkheid om leerlingen van de wachtlijst aan te nemen in de 9^e klas. De groei met 94 leerlingen en extra klassen moest voor de maanden augustus t/m december wel voorgefinancierd worden omdat de subsidie voor de 823 leerlingen pas per 1 januari 2016 komt. Hiervoor is/was in de begroting een post opgenomen.

Personeel

Meer leerlingen betekent natuurlijk meer personeel, met name docenten. Jaar op jaar nemen we bijna tien (deeltijd) nieuwe collega's aan voor verschillende vakken. Niet iedereen heeft al een onderwijsbevoegdheid, dus veel docenten volgen vaak met subsidie (zijinstroom en lerarenbeurs) een opleiding. Naast opleiding zijn coaching en begeleiding van het grootste belang. Wij geven veel formatie uit om docenten voldoende te kunnen begeleiden en verzorgen ook ons eigen scholingsaanbod. We geven op de vrijeschool meer fte OP en OOP uit dan waarvoor we subsidie ontvangen. We geven extra vakken en bij de ambachtvakken voor de veiligheid in halve klassen. Doordat wij als school een relatief laag salarisbouwwerk hebben en door de vrijwillige ouderbijdrage kunnen we dit bekostigen.

Onderwijs

Met een groeiende school is het van het allergrootste belang om de kwaliteit van het onderwijs op peil te houden. De kwaliteit van de school wordt bepaald door de kwaliteit van onze docenten. Natuurlijk hebben we de examens goed in beeld, de slagingspercentages en de cijfers moeten van bovengemiddeld niveau blijven. Maar daarnaast werken we aan didactiek, differentiëren en vrijeschool pedagogiek. Daarvoor zijn de wekelijkse vergaderingen en studiedagen, naast de algemene scholing.

Prestatiebox

In de brugklassen zijn de docenten geschoold om beter te kunnen omgaan met hoogbegaafde leerlingen. In de tweede fase kunnen leerlingen kiezen voor Cambridge Engels. Daarnaast zijn we bezig om extra vakken aan te bieden voor leerlingen die dit ambiëren, zoals filosofie en maatschappijwetenschappen. Ook werken we aan robotica voor de brugklassen. Zittenblijven komt bij ons op school nauwelijks voor, dat past niet bij ons leeftijdsgericht onderwijs. Leerlingen die dat nodig hebben krijgen extra ondersteuning. We hebben faalangstreductietraining en examentraining. Voor alle werknemers is er een breed scholingsaanbod en we stimuleren dit zeer. Veel docenten zijn bezig met externe opleidingen en daarnaast verzorgen we voor nieuwe docenten onze eigen opleiding, naast nog een bovenschoolse opleiding ter verdere verdieping in het antroposofisch mensbeeld voor docenten die al een aantal jaar in dienst zijn. We geven voor nascholing meer uit dan begroot.

Door de groeiende en groter wordende school zijn we erg bezig met onze organisatie. Hoe kan die nog beter? Externen zijn ingehuurd om ons hierbij verder te helpen. Als school blijven we een lerende organisatie en passen door de groei ons organisatie-model aan.

Huisvesting

Meer leerlingen vraagt natuurlijk ook om extra huisvesting. Met ingang van schooljaar 2015/2016 hebben we vier extra lokalen ter beschikking gekregen aan de Duitslandlaan in de voormalige Huibersschool. Dit gebouw is nu geheel door ons in gebruik genomen, naast nog een klein stukje waarin de vrijebasischool zit. Voor schooljaar 2016/2017, als we weer meer leerlingen zullen hebben, krijgen we nog weer vier extra lokalen tot onze beschikking, omdat de vrijebasischool dan geheel uit het pand vertrekt voor tijdelijke huisvesting elders. Van de gemeente is de toezegging gekomen dat we minimaal 6 miljoen euro krijgen om op de locatie Belgielaan tot nieuwbouw te komen, samen met een uitbreiding van het basisonderwijs. We zijn nog in onderhandeling om dit bedrag verder te verhogen omdat onze plannen aangeven dat de kosten hoger zullen worden. Ook is er de bereidheid bij de gemeente een extra subsidie ter beschikking te stellen voor de bouw van een tweede gymzaal in het nieuwbouwproject. De gemeente stelt ook nog bijna een ton ter beschikking voor eerste inrichting. Met adviseur en architect zijn we momenteel bezig de plannen verder te ontwikkelen. Ideaal zou zijn om in de zomer van 2017 te beginnen met bouwen, maar het is niet zeker of we deze planning gaan halen. We zullen op dat moment dan ook voor een stuk tijdelijke huisvesting elders moeten hebben.

Voor groot onderhoud van ons gebouw aan de Engelandlaan is naar aanleiding van het meerjarenonderhoudsplan een jaarlijkse voorziening opgenomen van € 50.000,-.

Risico's

We hebben al drie jaar te maken met overaanmelding van nieuwe leerlingen. De toestroom van nieuwe leerlingen naar onze school maakt dat we moeten investeren in extra huisvesting. Het

schoolgebouw wordt te klein, we hebben nu 2 dependances in gebruik die niet voldoen aan onze noodzakelijke ruimte-eisen/wensen. Hiervoor is nieuwbouw noodzakelijk. Risico's zitten met name in te hoge bouwkosten voor de nieuwbouw. We zullen dat goed gaan monitoren. Ook bij de aanmeldingen voor schooljaar 2016/2017 hebben we opnieuw moeten loten. Om aan deze grote belangstelling te kunnen voldoen blijven we werken aan een goed beeld naar buiten en zullen opnieuw onze reclamecampagne en onze website onder handen gaan nemen.

Resultaat ten opzichte van de begroting.

Ondanks de voorfinanciering van de extra leerlingen en een begroot resultaat van € 41.100,- sluiten we 2015 af met een positief resultaat van **€ 348.315**.

De belangrijkste verklaringen voor dit verschil zijn:

De rijkssubsidie is aangepast met een verhoogde GPL voor OP, OOP en directie in verband met cao aanpassingen. We hebben voor zij-instromers en lerarenbeurs en voortijdig schoolverlaters € 70.000,- ontvangen die niet begroot was. Verder hebben we een bijdrage van de gemeente Haarlem ontvangen voor eerste inrichting van € 75.000,-, € 50.000 hiervan wordt over 10 jaar afgeschreven, omdat daar ook geactiveerde uitgaven tegenover staan. Ieder jaar zal dan € 5.000 vrijvallen. De kosten hiervoor hebben we in 2014 en 2015 gemaakt. Het laatste deel investeringssubsidie gemeente is in 2015 geboekt € 20.300,-. Vanuit het samenwerkingsverband is een hogere bijdrage ontvangen voor meer inzet trajectbegeleiding, schoolmaatschappelijk werk, MDO's en extra scholing (€ 50.000,-) Ook door tussentijdse instroom van leerlingen van andere scholen ontvangen we extra geld. En er is € 10.000,- meer ouderbijdrage binnengekomen dan begroot.

Bij de uitgaven zien we dat de personeelskosten € 30.000,- lager zijn dan begroot dankzij het scherpe taakbeleid dat we voeren. Ook is ons ziekteverzuimpercentage lager dan landelijk gemiddeld waardoor we minder geld kwijt zijn aan vervangingen. De bijdrage aan bovenschoolse kosten bleek € 22.000,- lager uit te komen dan begroot. Oorzaak is het later invullen van een vacature. De onderwijskosten zijn € 6000,- lager uitgevallen. Daarnaast zijn de ICT en inventaris afschrijvingen € 23.000,- lager uitgekomen. Aanschaf van extra ICT en inventaris is even uitgesteld in afwachting van de nieuwbouw aan de Belgielaan.

Deze hogere inkomsten en lagere uitgaven verklaren tezamen het hogere positieve resultaat.

Besteding van het resultaat

We zijn bezig een grote nieuwbouw en uitbreiding te realiseren aan de Belgielaan. Onze ambities zijn hoog en ons programma van eisen is breder en groter dan de gemeente op basis van genormeerde bedragen kan vergoeden. We zullen dus ook zelf moeten gaan investeren in deze nieuwbouw en extra eerste inrichting. Een deel van ons opgebouwde vermogen zal hieraan besteed gaan worden. Als de financiën het toelaten zullen we ook verder kijken om meer werknemers naar hogere schalen te kunnen brengen en kijken we om verdere maatregelen te kunnen treffen in het kader van werkdrukverlaging.

De reserves

	GGCA	RSC	ARH	Bovenschools	totaal
Reserves	2.962.091	1.520.921	436.892	4.829	4.924.732
Vaste Activa	3.085.392	269.257	224.106		3.578.756
Vrij vermogen (AR –VA)	-123.301	1.251.634	212.785		1.345.976
Voorzieningen	506.742	146.463	74.216		727.422
Voorzieningen: onderhoud gebouw, personeelskosten en diverse verlofaanspraken, alsmede een voorziening ouderbijdrage (3 x 8.333), voorziening wachtgeldregeling					

Financiële kengetallen

	signaalgrens	2015	2014	2013	2012	2011
Solvabiliteit 1	0,1 - 0,45	0,44	0,65	0,57	0,51	0,61
Solvabiliteit 2		0,50	0,75	0,76	0,64	0,88
Kapitalisatiefactor (%)	< 35%	44%	19,6%	33%	41%	39,23%
liquiditeit (Current ratio)	0,5 – 1,5	1,37	1,87	1,91	2,12	3,34
Rentabiliteit	0 – 5%	2,58%	3,82%	1,88%	-3%	-5,45%
Weerstandsvermogen 1		8,61%	5,56%	12,53%	16%	19,74%
Weerstandsvermogen 2	10 – 40%	33,54%	33,04%	31,23%	34%	40%
Weerstandsbuffer VSVONH	10%	9,39%	8,1%	11,6%	10,7%	11,3%
Solvabiliteitsratio 1	Verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen					
Solvabiliteitsratio 2	Verhouding eigen vermogen (incl. voorzieningen) ten opzichte van het tot. vermogen					
Kapitalisatiefactor	Balanstotaal minus gebouwen/terreinen afgezet tegen de totale baten					
Liquiditeit (Current ratio)	Vlottende activa in verhouding tot vlottende passiva					
Rentabiliteit	Exploitatieresultaat in verhouding tot totale baten (incl. rentebaten)					
Weerstandsverm. 1	Eigen vermogen +/- MVA afgezet tegen ontvangen rijksbijdrage OCW					
Weerstandsverm. 2	Eigen vermogen plus voorzieningen afgezet tegen totale lasten (incl. rentelasten)					
Weerstandsbuffer	10% totaal exploitatie volgens financieel reglement VSVONH					
MVA	Materiële vaste activa					

Toelichting weerstandsvermogen 1 < 10%

Door de grote investering van GGCA in het gebouw was het weerstandsvermogen 1 naar beneden gegaan. In 2015 is dit iets hersteld. Weerstandsvermogen 2 is binnen de parameters gebleven. De financiële *weerstandsbuffer* (minimaal 10% van de exploitatie (16.984.487) in kas staat op 1.581.767. Dit saldo wordt in 2016 aangevuld met 116.000.

Beleid betreffende het (vrij) besteedbaar vermogen

In 2015 had de stichting geen formeel beleid ten aanzien van het vrij besteedbaar vermogen. Het vrij besteedbaar vermogen is onder te verdelen in twee dimensies, namelijk de bestemmingsreserve en het daadwerkelijke vrij besteedbare vermogen.

De bestemmingsreserve heeft als doel de beoogde bouwplannen te kunnen realiseren. Dit geldt zowel voor de bouwplannen in Bergen als in Haarlem.

Het vrij besteedbaar vermogen dient primair ter dekking van risico's zoals beschreven in de risicoparagraaf.

Prestatiebox gelden

In het kader van het sectorakkoord heeft de overheid gelden toegezegd voor het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Deze zogenaamde prestatiebox gelden dienen te worden besteed aan personeelsbeleid, scholing voor docenten en management, goede prestaties in de kernvakken, opbrengstgericht werken, omgaan met een ambitieuze leercultuur. Zie verder ook inzet bij de vestigingen.

Subsidie zorgleerlingen

In verband met de nieuwe wet op het Passend Onderwijs lopen met ingang van augustus 2015 de specifieke subsidies voor zorgleerlingen via de Samenwerkingsverbanden. De stichting heeft te maken met drie verschillende Samenwerkingsverbanden. De zorgcoördinatoren op de vestigingen en de resp. mentoren en klassenleraren zetten specifiek tijd in voor deze leerlingen (taakuren). Daarnaast zijn er materiële kosten mee gemoeid.

Vooralsnog worden de LWOO leerlingen in telcode 2210 geteld zodat deze financiering voorlopig nog via Duo loopt. Hiermee is naast het bedrag per leerling ook een hogere ratio voor OP te verkrijgen.

In Haarlem en Bergen zijn nieuwe functionarissen aangesteld, in samenwerking met het Samenwerkingsverband. Deze functionaris (trajectbegeleider) houdt zich specifiek bezig met de leerlingen die extra zorg nodig hebben. De trajectbegeleider wordt gefinancierd vanuit het Samenwerkingsverband.

Er worden toewijzingsbesluiten genomen met verschillende soorten arrangementen die voor de individuele zorgleerlingen extra budget geven.

ouderbijdragen

De (vrijwillige) ouderbijdragen worden in overleg met de oudergeledingen van de medezeggenschapsraden goedgekeurd. Er wordt verantwoording afgelegd aan de ouders via de medezeggenschapsraden. De gelden worden globaal besteed aan zaken die normaal gesproken niet zouden kunnen: meer kunstonderwijs (toneel, smeden, koorzang, eurytmie enzovoort) waarbij zowel materiële als extra personele kosten worden bekostigd.

Risicoparaagraaf

In deze paragraaf besteden we conform de nieuwe eisen inhoudelijk aandacht aan het risicobeheer van de organisatie.

Wie zijn er betrokken bij het identificeren van de risico's?

De bestuurder, rectoren (in het platform) en de financiële administratie zijn betrokken bij het identificeren van de risico's.

Wie geeft er invulling aan de beheersing van de risico's?

De bestuurder en rectoren (MT) geven invulling aan de beheersing van de risico's.
De administrateurs signaleren d.m.v. rapportages waar de knelpunten ontstaan.

Hoe wordt de RvT geïnformeerd?

De bestuurder doet verslag aan de RvT met een kwartaalrapportage die zowel financieel cijfermatig is, als inhoudelijk: resultaten van de scholen en kwaliteitsbeleid.

Over welke risico's wordt de RvT geïnformeerd?

De RvT wordt geïnformeerd over de volgende risico's:

- formatie: budgetoverschrijding regulier en (langdurige) vervangingen
- formatie: ziekteverzuimbeleid en lang- en kortdurend verzuim (kengetallen)
- bouw en renovatieplannen
- uitbreidingsplannen in verband met leerlingengroei
- onvoorziene calamiteiten waarbij het weerstandsvermogen moet worden aangesproken (zoals rechtszaken)
- groei en krimp leerlingenaantallen
- examenresultaten en doorstroom van leerlingen.

Hoe verhouden de risico's met de doelstellingen van de organisatie?

Het vrijeschoolonderwijs biedt een uitgebreider lespakket aan dan gesubsidieerd vanuit het rijk. Het uitgebreidere lespakket heeft ook huisvestingsconsequenties zoals meer lokalen, ambachtslokalen etc.

Het gevaar bestaat dat deze kosten niet voldoende kunnen worden afgedekt.

Vaste loonkosten ten opzichte van tijdelijke inkomsten zoals ouderbijdragen en tijdelijke subsidies.

De vrijeschool is voor alles een school; dat betekent dat het examenonderwijs in orde moet zijn, ook als de focus daar niet op lijkt te liggen.

De belangstelling voor het vrijeschool onderwijs is onverminderd groot. Dit geldt zowel voor het basis- als het voortgezet onderwijs. Doelstelling van de stichting is gecontroleerde groei; de toe- en afname van het aantal leerlingen is dus een belangrijk aandachtspunt, er is regelmatig overleg met de regio (vrijeschool) basisscholen over de doorstroom naar het voortgezet onderwijs.

Hoe worden de risico's bepaald?

De rectoren signaleren de dagelijkse gang van zaken, zij hebben als eerste zicht op de leerlingenaanmeldingen (met alles wat daarbij komt kijken) en bespreken dit met de bestuurder in het platformoverleg. Met het opmaken van de meerjarenbegroting worden de investeringen geïnventariseerd, worden de risico's zichtbaar, benoemd en kan erop worden geanticipeerd.

Er zijn doelstellingen op getalsmatig gebied; de formatie en de leerlingengroei bepalen voor een groot deel uitgaven (personeelskosten, huisvestingsbehoefte) en inkomsten (subsidies op leerlingenaantal en leerling type).

Hoe is het proces ingeregeld en op welke termijn zijn rapportages beschikbaar?

Kwartaalrapportages geven aan of het budget wordt overschreden, kengetallen rond verzuim worden toegelicht. Bij het opstellen van de (meer)jarenbegroting worden knelpunten gesignaleerd en mogelijke oplossingen verkend.

Hoe worden risico's meegenomen in de besluitvorming?

Er zijn onder- en bovengrenzen bepaald voor formatie en leerlingenaantallen; binnen deze grenzen dienen de vestigingen zich te bewegen of zo nodig zich te verantwoorden aan de bestuurder.

Hoe is de cultuur in de organisatie om te praten over risico's en tegenvallers?

Op het niveau van directie en RvT is de cultuur positief; een uitgebreide groei-analyse is gemaakt naar aanleiding van de begroting 2015 en de Meerjarenbegroting. Hierover wordt open gecommuniceerd.

Hoe worden tegenvallers geëvalueerd?

Op directie- en RvT-niveau.

Hoe bewaakt de organisatie de veranderingen in de risico's gedurende de tijd?

In 2011 is een risicoanalyse gemaakt met behulp van NARis. Inmiddels worden maandelijkse formatieoverzichten gemaakt, worden de examenresultaten structureel geëvalueerd en zijn de leerlingenprognoses beleidsrijker. Dat betekent dat er beter inzicht is in de werkelijke situatie in vergelijking tot de geplande situatie. Er is 4 wekelijkse platformoverleg, hierin zijn de rectoren en bestuurder vertegenwoordigd. Er is 4 wekelijks admo overleg, hierin zijn de administrateurs en bestuurder vertegenwoordigd. In beide overleggen wordt de actuele stand van zaken besproken en vooruitgekeken naar toekomstige situaties die van belang zijn voor het welzijn en groei van de organisatie.

Wat is de betrokkenheid van het bestuur in het risicomanagement binnen de organisatie?

De bestuurder is verantwoordelijk voor het formuleren van het risicomanagement en de planning van de besprekingen hierover.

Heeft het toezicht een rol in het vaststellen van het risicobeleid?

De risicoparagraaf wordt besproken met de RvT en een actualisering komt regelmatig terug in de bespreking tussen RvT en bestuurder.

Risico's + aanpak

De algemene risico's zijn beperkt, ongeveer 85% van de uitgaven worden gedaan in de vorm van salaris, er is intern voldoende controle op deze uitgaven, door maandelijkse formatieoverzichten en bespreking hiervan (overschrijding, vervangingen) in het platform. De bestuurder houdt de vinger aan de pols en maakt afspraken indien de overschrijding structureel dreigt te worden. Instrumenten zijn een vacaturestop, inzetten en handhaven van een goed ziekteprotocol, inzetten nieuwe arbodienst.

Marktrisico

Het Marktrisico van de stichting wordt met name bepaald door de leerlingeninstream. Deze is van zeer veel externe factoren afhankelijk: bevolkingsontwikkelingen, reputatie van de schoolsoort, concurrentie van andere scholen in de regio. De financiële gevolgen van de schommelingen in leerlingaantallen zijn goed op te vangen doordat het weerstandsvermogen op peil is. Dat neemt niet weg dat er actief werk gemaakt wordt van werving door middelen van PR, actuele website, voorlichting etc.

De doorstroom van de vrijeschool leerlingen vanuit het PO naar het VO is tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend, maar is de laatste jaren wel weer groter geworden. Met de vrijescholen in de omgeving van onze vestigingen wordt hierover intensief overleg gevoerd. Ook de aanmeldingen van leerlingen van niet-vrijescholen neemt al jaren toe. Deze ontwikkeling wordt gestimuleerd door een actief pr-beleid.

Het streven om in leerlingenaantal te groeien wordt al een aantal jaren bewaarheid: alle vestigingen moeten leerlingen voor de brugklas uitloten. Door groei van beide kanten en met de voorrangsregeling voor eigen onderbouwleerlingen is de kans dat een leerling van een niet-vrijeschool geplaatst kan worden kleiner geworden.

Verder maken de drie vestigingen van de stichting veel werk van de eigen profilering die hen binnen hun eigen regio uniek maakt. Het belang van het vrijeschool onderwijs blijkt uit het feit dat steeds

meer ouders en leerlingen zich aanmelden. Overleg met overige schoolbesturen over uitbreiding van onze scholen is noodzakelijk en wordt onderbouwd met de groeiende belangstelling en daaruit volgende uitlotingsgegevens.

In de gemeente Amsterdam zijn er meer categorale VWO scholen. Hierdoor dreigt er een tekort aan VWO leerlingen. Het GGCA ondervindt hiervan al een lagere VWO aanmelding dan er plaatsen zijn. Ook reputatieschade (slechte resultaten etc.) kan een rol gaan spelen.

Renterisico

Het renterisico is beperkt. Het risico wordt met name gelopen over geleend geld en dit is voor de stichting van minder belang. Er zijn spaarrekeningen, op deze marktrente hebben we geen invloed. De rente wordt conservatief begroot.

Liquiditeitsrisico (het risico dat de stichting niet aan haar verplichtingen kan voldoen)

De risico's zijn beperkt omdat de overheid op basis van het kasstelsel financiert. Bovendien is de kaspositie van de stichting goed: er zijn voldoende liquide middelen. Een risico kan ontstaan als de toegezegde financiering van bouwplannen achterloopt op de te betalen rekeningen hiervoor. Het voorfinancieren van de leerlingengroei (formatie schooljaar t.o.v. subsidie kalenderjaar) moet niet onderschat worden. Tot nu toe is dit oplosbaar gebleken en wordt er voldoende extra begroot.

Kredietrisico

Het grootste deel van de gelden komt in de vorm van overheidssubsidie naar de scholen toe; voor het overige komt er geld van de steunstichtingen. Het risico dat deze bronnen opdrogen is gering.

Treasury

In 2015 zijn alle beleggingen van GGCA verzilverd.

Inschatting belangrijkste risico's 2016-2019 voor onze organisatie:

Risico	€	beheersing
Krimp VWO leerlingen	150.000	Verbetering examenresultaten, actieve PR, meerwaarde VWO vrije school kenbaar maken
Overaanmelding leerlingen	150.000	Beheerste groei, niet meer aannemen dan begroot, extra klas alleen als pedagogisch noodzakelijk (splitsing klassen b.v.) i.o.m. bestuurder (voorfinanciering 5 maanden) 1,3 fte OP 5/12 circa 50.000 per jaar
Uitbreidingen vestigingen/project Kairos	250.000	FINANCIERING vanuit gemeente moet goed bedongen worden. In geval van voorfinanciering moet onderzocht worden of er leningen aangegaan moeten worden. Lange termijn PROGNOSES leerlingenaantallen dienen goed in kaart gebracht worden. Het oorspronkelijke Kairos plan in kleinschalige vorm uitvoeren, ondergebracht bij GGCA?
Bergen renovatie ARH	350.000	Kostenbeheersing (budget is 3.5 mln). 350.000 voor onvoorziene, maar noodzakelijke aanpassingen. Extra budget kan geleend worden, eventueel uit eigen (stichting) middelen.
Haarlem nieuw gebouw Duitslandlaan	350.000	Onderhandelingen met gemeente over subsidie (budget is 6.000.000, maar er wordt nog onderhandeld.
Personeel: vervangingskosten	150.000	Aangescherpt ziekteverzuimbeleid: Veel eerder en directer reageren op ziekmelding; Instrueren/bijhouden afdelingsleiders in deze materie; Goed overleg met bedrijfsarts, re-integratie traject vaststellen.
Personeel: Transitievergoedingen/beëindigingsovereenkomsten	200.000	Nu nog niet opgenomen in begroting. Dit gaan we voor 2017 wel opnemen.

Steunstichtingen / verbonden partijen

Er zijn drie stichtingen gelieerd aan onze stichting:

1. Amsterdamse Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie;
2. Stichting Vrije School Onderwijs Haarlem;
3. St. Derdengelden Kunstreizen Geert Groote School;

De eerste twee stichtingen hebben tot doel het in stand houden van het vrijeschoolonderwijs; daartoe innen zij bijdragen van betrokken ouders; deze bijdragen worden gedoneerd aan de Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland en een aantal niet aan deze stichting gelieerde stichtingen.

De derde stichting beheert/beheerde een spaarrekening die door ouders werd gebruikt voor het enige jaren vooruit sparen voor de kunstreis van de elfde/twaalfde klassen.

Samenwerkingsverbanden

Er zijn drie samenwerkingsverbanden, die in meer en mindere mate subsidie verstrekken aan de scholen.

1. Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland; (RSC)
2. Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland; (ARH)
3. Samenwerkingsverband Amsterdam (GGCA)

De stichtingen presenteren hun eigen jaarrekening en jaarverslag. Er is geen sprake van consolidatie.

De toekomst in financiële zin

Op langere termijn streven de scholen ernaar een grotere leerlingenpopulatie te krijgen (ca. 900 voor het GGCA en het RSC, ca. 800 leerlingen voor de ARH), waardoor de bekostiging van de (nu relatief kleine tot zeer kleine) lesgroepen in de tweede fase een minder grote druk op de begroting zal leggen.

De inrichting van de ondersteunende organisatie zal in de komende jaren worden aangepast; het is duidelijk dat een goede AO/IC noodzakelijk is in de huidige financieel zware tijden.

De begroting 2015 laat een positief resultaat zien. Er zal door nauwkeurig aan de formatie te blijven werken, een scherper taakbeleid en goed ziekteverzuimbeleid en nog kosten bewuster te zijn in de overige lasten gestuurd worden naar een goed eindresultaat. De maatregelen moeten een structurele doorwerking krijgen, want het Financieel Reglement (art. 6.5) van de stichting schrijft voor dat de meerjarenbegroting van de school structureel in evenwicht moet zijn.

A. Gegevens set

A1 in het jaarverslag worden de navolgende kengetallen opgenomen:

	2015	2016	2017	2018
kengetal stand 31/12	VERSLAGJAAR	JAAR T+1*	JAAR T+2*	JAAR T+3*
Personele bezetting in FTE				
-Management/Directie	13,60	14,00	14,40	14,40
-Onderwijzend Personeel	153,58	154,19	157,49	158,49
-Overige medewerkers	40,6	41,27	41,27	41,27
totaal	207,78	209,46	213,16	214,16
Leerlingenaantallen (t-1)	2237	2450	2608	2672

Toelichting op de kengetallen:

Personele bezetting

De inzet van management en directie is inclusief 1 fte bestuurder. In verband met de groei van het aantal docenten is een verhoging begroot van inzet van de afdelingsleiders om hun teams beter te kunnen begeleiden.

Het OOP wordt iets uitgebreid i.v.m. leerlingengroei i.v.m. huisvestingssituatie (meerdere locaties). Bovenschools is de OOP inzet 1,83 fte, inclusief een HRM medewerker (nieuwe functie per 1-8-2015). De formatie is een speerpunt van aandacht, met de voortschrijdende groei van het aantal leerlingen is uitbreiding van het OP relevant, met een aangescherpt (taak)beleid met het nieuwe softwarepakket Foleta is formatiebewaking een prioriteit. De totale personele bezetting 2016 (volgens begroting) wordt opgeplust. Niet opgenomen is circa 4 fte aan vervangers, hiervoor is wel een post opgenomen in de begroting.

Leerlingenaantallen

Het vrijeschoolonderwijs is sinds een aantal jaar populair. Dit betekent meer leerlingen uit het reguliere onderwijs, naast de instroom van de vrije basisscholen. De afgelopen 2 jaar zijn er leerlingen uitgeloot. De belangstelling blijft groot. Wij verwachten ook voor de komende jaren een maximale instroom. Voor GGCA en RSC wordt een leerlingenbestand van maximaal 900 als ideaal gesteld, voor ARH is dit max 800.

A2

In het jaarverslag wordt een meerjarenbegroting opgenomen op het hoogste segregatieniveau, met de navolgende posten. Deze meerjarenbegroting is gebaseerd op de standaardindeling van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en omvat de cijfers van het verslagjaar en voorts de jaren t+1 t/m t+3.

Balans

	2015	2016	2017	2018
ACTIVA	VERSLAGJAAR	JAAR T+1*	JAAR T+2*	JAAR T+3*
VASTE ACTIVA				
immateriële VA				
Materiële VA	3.578.755	3.308.755	3.013.755	2.726.755
financiële VA				
	3.578.755	3.308.755	3.013.755	2.726.755
VLOTTENDE ACTIVA	7.679.400	4.102.451	4.931.651	5.728.851
TOTAAL ACTIVA	11.258.155	7.411.206	7.945.406	8.455.606
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	215.591	215.591	215.591	215.591
Bestemmingsreserve publiek	2.491.015	2.527.515	3.061.715	3.571.915
Bestemmingsreserve privaat	2.218.127	2.218.100	2.218.100	2.218.100
Bestemmingsfonds publiek				
Bestemmingsfonds privaat				
VOORZIENINGEN	727.422	750.000	750.000	750.000
LANGLOPENDE SCHULDEN				
KORTLOPENDE SCHULDEN	5.606.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
TOTAAL PASSIVA	11.258.155	7.411.206	7.945.406	8.455.606

Toelichting

Het bestuur verwacht de volgende ontwikkelingen:

Financieringsstructuur:

Wij ontvangen subsidie van voornamelijk de rijksoverheid, voor een deel (met name huisvesting) van de gemeentelijke overheid, de Samenwerkingsverbanden spelen een grotere rol dan voorheen en een beperkte hoeveelheid (ouder)donaties.

Huisvestingsbeleid:

In 2015 zijn voor het GGCA en RSC meerjarenonderhoudsplannen opgesteld. GGCA heeft hiervoor reeds 300.000 als voorziening opgenomen. RSC heeft voor de uitvoering hiervan vanaf 2015 een voorziening opgenomen. De vestiging in Bergen ARH wordt in 2016 gerenoveerd. Hiervoor zijn vergoederde besprekingen gaande met de gemeente Bergen. Het gaat om een (gemeentelijke) investering van 3,5 mln. Dit bedrag is eind 2015 overgemaakt naar de stichting, vandaar de hogere activa. De subsidie zou toereikend moeten zijn, maar er is een post opgenomen voor meerwerk (als

risico). ARH heeft wel een post opgenomen als investering voor 1e inrichting meubilair voor de komende jaren.

Mutaties van reserves, fondsen en voorzieningen

In de post voorziening is opgenomen 300.000 groot onderhoud GGCA en 50.000 jaarlijks voor RSC (naar aanleiding van MOP) en 352.000 voor personele kosten voor de gehele stichting: jubilea, wachtgeld, (PB) spaarverlof.

Persoonlijk Budget betreft een cao recht waarmee werknemers 50 klokuur per jaar verlof (werkdrukvermindering) kunnen inzetten. Dit mag maximaal 4 jaar gespaard worden.

In de bestemmingsreserve is opgenomen een weerstandsvermogen van 10% van de jaarlijkse lasten: 1,6 mln. Wanneer mogelijk wordt deze reserve opgeplust naar een hoger percentage (afhankelijk van aangepast risicobeheer).

In de bestemmingsreserve wordt ook opgenomen een post voor uitbreiding schoolgebouwen in Amsterdam en Haarlem (en voorfinanciering) (2 x 350.000).

Het uitgangspunt blijft dat gelden als eerste besteed dienen te worden aan onderwijs, als tweede is een goede buffer essentieel voor een goede bedrijfsvoering.

Treasurybeleid

Er zijn in 2015 geen beleggingen aanwezig of leningen aangegaan.

Er zijn wel Triodos certificaten (gebonden aan de Triodosrekening) die jaarlijks een couponrente uitkeren.

Staat / Raming van baten en lasten

vlg. meerjarenbegroting

	2015	2016	2017	2018
BATEN	VERSLAGJAAR	JAAR T+1*	JAAR T+2*	JAAR T+3*
Rijksbijdrage	15.623.868	17.006.500	17.837.700	18.164.800
Overige overheidsbijdragen en subsidies	774.866	135.000	120.000	90.000
Overige baten	908.114	985.900	962.900	971.300
TOTAAL BATEN	17.276.848	18.127.400	18.920.600	19.226.100
LASTEN	VERSLAGJAAR	JAAR T+1*	JAAR T+2*	JAAR T+3*
Personeelslasten	13.685.611	14.866.600	15.131.100	15.438.000
Afschrijvingen	372.214	405.000	427.000	432.000
Huisvestingskosten	1.116.082	1.012.000	1.035.500	1.108.500
Overige lasten	1.677.380	1.826.300	1.730.800	1.750.400
TOTAAL LASTEN	16.851.287	18.109.900	18.324.400	18.728.900
saldo Baten en lasten	425.561	17.500	596.200	497.200
saldo financiële bedrijfsvoering	20.575	19.000	13.000	13.000
TOTAAL RESULTAAT	446.136	36.500	609.200	510.200
incidentele baten en lasten in totaal resultaat	-	-	-	-

Toelichting

Het bestuur verwacht de volgende financiële gevolgen van de ontwikkelingen in:

de verwachte aantallen leerlingen, afstemming in de regio over de leerling ontwikkelingen

De verwachte groei van het aantal leerlingen is begroot op 2500 in het schooljaar 2018-2019. Met name de vestigingen in Amsterdam en Haarlem zullen groeien naar rond de 900 leerlingen. Bergen zal kunnen doorgroeien naar 800 leerlingen. Er is regio-overleg tussen de rectoren van de vestigingen in hun eigen regio met collega rectoren en met de gemeente.

de personele bezetting, inclusief voorgenomen aanpassingen in de formatie omvang

Dit betekent voor de komende jaren een voorfinanciering van inzet personeel (5/12) begroot op € 250.000 (verdeeld over 2015-2016-2017).

De formatie wordt maandelijks aan de rectoren gerapporteerd en gecontroleerd op overbesteding. Een vervangingsbudget van 105.000 is opgenomen in het bovenschools budget. Hiervan kunnen de vestigingen volgens afspraak een deel van hun langdurige vervangingskosten claimen. Tevens is het een solidariteitsfonds. Tegelijkertijd wordt het ziekteverzuimbeleid aangescherpt om langdurig en kortdurend verzuim tegen te gaan.

huisvesting (eigendom, huur, doordecentralisatie, voorgenomen majeure bouwprojecten, financiering

GGCA: in 2015 is het grote bouw/renovatieproject afgerond, zowel technisch als financieel. De afschrijvingskosten eigen investering gebouw worden de komende 30 jaar met 60.000 opgenomen in de begroting. De realisatie van een ondergrondse fietsenkelder zal in 2016 plaatsvinden. Deze wordt geheel gefinancierd door de gemeente Amsterdam.

RSC: in 2015 en 2016 is extra ruimte in gebruik genomen in verband met groei; de exploitatiekosten zijn opgenomen in de begroting; daarmee gepaard gaande 1e inrichting wordt grotendeels gefinancierd door de gemeente Haarlem met € 95.000. Vanwege de voortgaande groei wordt een 3^e tranche 1^e inrichting verwacht in 2016-2017. Er zijn verregaande plannen voor een uitgebreide nieuwbouw van de dependance Belgiëlaan/Duitslandlaan. Onderhandelingen met gemeente, basisonderwijs en welzijn worden in 2016 voortgezet.

ARH: het gebouw dient volledig gerenoveerd te worden. Verregaande onderhandelingen met gemeente Bergen krijgen hun beslag in 2016. De renovatie kan daarna starten. Hiervoor is 3,5 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Bericht van de Raad van Toezicht

De Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland is volgens de Code Goed Onderwijsbestuur ingericht. Dit betekent onder andere dat er een duidelijke scheiding bestaat tussen bestuur en toezicht binnen de Stichting. Het toezicht op stichtingsniveau is belegd bij de Raad van Toezicht (RvT).

De RvT is aangesloten bij de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI). Deze Vereniging reikt toezichthouders in het onderwijs documenten aan en een aantal cursussen. Ook organiseert het VTOI bijeenkomsten voor toezichthouders om de kwaliteit van het toezicht te verbeteren.

De RvT hanteert een jaarlijks Toezichtplan, dat aangeeft op welke onderwerpen de RvT in dat jaar in het bijzonder toezicht wil houden, en een Toezicht kader over gaat stellen. Dit Toezicht kader gaat, in aanvulling op de bepalingen in de statuten en het bestuursreglement van de Stichting, ook in op de werkwijze van de RvT, de visie van de RvT op toezicht, zijn toetsingskader, de toezichtinstrumenten en de evaluatieprocedure van de RvT. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op verwezenlijking van doel en grondslag van de stichting¹, op het beleid en het functioneren van het college van bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting en de met haar verbonden instellingen. De RvT ziet er verder op toe dat het beleid zorgvuldig tot stand is gekomen en dat de continuïteit van de stichting gewaarborgd is. De RvT staat het College van Bestuur met raad en advies terzijde.

Daarnaast benoemt de RvT op voordracht van het College van Bestuur de externe accountant, die de controle van de jaarstukken van de stichting verzorgt.

De RvT voert jaarlijks een gesprek met een afvaardiging van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en een afvaardiging van het Directieoverleg.

De RvT heeft in 2015 allereerst uitvoering gegeven aan haar permanente taken:

- toezicht op de algemene gang van zaken;
- de Jaarverslaggeving 2014 en de goedkeuring ervan;
- de Begroting 2016 en de goedkeuring ervan;
- de werkgeverstaak voor de bestuurder;

In het verslagjaar 2015 heeft de RvT vijf keer vergaderd, in januari zonder de bestuurder. In de vergadering zonder de bestuurder heeft de RvT haar zelfevaluatie met een extern begeleider gehouden. Daaruit kwam het toezichtplan 2015 voort.

De RvT is via kwartaalrapportages van het bestuur en via zijn toelichting bij deze rapportage op de hoogte gebracht van de algemene gang van zaken op de vestigingen, binnen de Stichting en van de relaties van de Stichting met derden. Op deze wijze is de RvT op de hoogte gehouden van onderwijskundige vernieuwingen, organisatorische veranderingen zowel op Stichtingsniveau als op de drie vestigingen en van de ontwikkeling van de financiële situatie van de Stichting. In de vergaderingen heeft o.a. goedkeuring plaatsgevonden voor de benoeming van de nieuwe voorzitter van de RvT en van twee nieuwe leden. Daarmee bereikte de RvT een ledental van zes. Door het vertrek van één van de leden is deze situatie in januari 2016 weer naar het statutaire aantal van vijf teruggebracht.

Verder sprak de RvT met de accountant, keurde zij het jaarverslag goed en besloot zij in te stemmen met het verwerven van het schoolgebouw met aanpalende terreinen aan de Loudelsweg 38 te Bergen, keurde zij de nieuwe gesprekscyclus - met complimenten voor de bestuurder - goed en verlengde zij de termijn van de heer Dingarten.

Met de bestuurder heeft de RvT het eerste gesprek (beoordelingsgesprek) uit de nieuwe gesprekscyclus gevoerd en de bestuurder positief beoordeeld, met dank aan al het verzette werk. Daarnaast heeft de RvT i.c. de voorzitter ook buiten de formele vergaderingen om intensief met het College van Bestuur van gedachten gewisseld.

¹ De stichting heeft ten doel het geven of doen geven van voortgezet vrijeschoolonderwijs volgens pedagogische beginselen van Rudolf Steiner zoals deze zijn neergelegd in diens pedagogische en antroposofische geschriften.

De bestuurder heeft in het derde kwartaal de beleidsagenda voorgelegd aan de GMR. Een nieuwe of vernieuwd strategische koers hoe de doelstellingen te realiseren is in 2015 niet bij de RvT besluitvormend geagendeerd. Het is wel als terugkomend punt in de vergaderingen behandeld.

In het kader van de bouw in Bergen en aankomende bouwactiviteiten in Haarlem heeft de RvT besloten vaker mee te kijken in de dossiers om haar toezicht goed uit te kunnen voeren.

Deskundigheidsbevordering heeft in 2015 ook de aandacht gehad van de RvT. Er zijn VTOI bijeenkomsten geweest die de leden bezocht hebben. In 2015 zijn de volgende opleidingen van de VTOI bezocht door leden van de RvT: Toezicht, financiële bedrijfsvoering en risicomanagement. Daarnaast heeft de RvT stilgestaan bij en gereflecteerd op het eigen functioneren in januari.

Samenstelling raad

De RvT heeft statutair 5 leden. Gedurende het verslagjaar hebben zich wijzigingen in de samenstelling van de RvT voorgedaan. Door de RvT is Wieneke Groot in juni 2015 benoemd tot nieuwe voorzitter van de RvT.

De samenstelling en portefeuillevdeling was als volgt:

Michel Dingarten	Voorzitter tot juni; vooroverleg RvT-vergaderingen met Bestuurder tot juni, onderwijskundige ontwikkelingen en vrijeschoolonderwijs (1 ^e), grondslag stichting, onderwijskwaliteit
Wieneke Groot	voorzitter vanaf juni 2015; beoordelingskader bestuurder, gesprekscyclus bestuurder
Hans Lap	secretaris tot juni, Interne organisatie en werkwijzen, personeelsbeleid, vrijeschoolonderwijs (2 ^e); bouwtoezicht vanaf juni
Marc Wit	Financiën (1 ^e), bouwtoezicht (treedt af januari 2016)
Hans Schellekens	afgetreden in februari
Alex Vermeulen	afgetreden in juni : Organisatie (2 ^e) en Financiën (2 ^e) tot juni
Mariëll Visbeen	toegetreten in juni, vicevoorzitter, financiën en bouwtoezicht
Annet van den Elzen	toegetreten in juni, secretaris, personeelsbeleid

Het rooster van aftreden:

Naam	Functie	Datum benoeming	Einde termijn benoeming	Datum herbenoeming	Uiterste datum van aftreden
Hans Lap	Lid	23 februari 2009	22 februari 2013	23 februari 2013	22 februari 2017
Michel Dingarten	Lid	3 februari 2012	2 februari 2016	3 februari 2016	2 februari 2020
Wieneke Groot	Voorzitter	25 juni 2015	24 juni 2019		24 juni 2023
Mariëll Visbeen	Vicevoorzitter	25 juni 2015	24 juni 2019		24 juni 2023
Annet van den Elzen	Secretaris	25 juni 2015	24 juni 2019		24 juni 2023

Onafhankelijkheid van het toezicht:

De RvT ontvangt voor zijn toezicht niet alleen informatie van de Bestuurder. De RvT heeft in 2015 voor zijn toezicht en overleg met de Bestuurder ook gebruik gemaakt van:

- de rapportages en correspondentie van en met de Inspecteur voor het Onderwijs;
- een uitgebreid verslag van de accountant;
- verslagen van het platformoverleg van de Bestuurder met de Rectoren;
- rechtstreeks informatie van rectoren en medewerkers van de Stichting;
- de notulen van de GMR.

De RvT vergadert iedere vergadering op een van de schoollocaties en heeft dan een voorgesprek met de rector.

Honorering Bestuurder en leden RvT.

De bestuurder is in 2015 gehonoreerd naar analogie van de CAO voor bestuurders in het Voortgezet Onderwijs.

De leden van de RvT hebben in 2015 een vaste onkostenvergoeding ontvangen die past binnen de fiscaal toegestane maximale vrijwilligersvergoeding van € 1000 per jaar (leden) en € 1500 per jaar (voorzitter). Daarnaast ontvingen zij een vergoeding voor de reiskosten.

Nevenfuncties Bestuurder en leden RvT

Wiebe Brouwer	Lid van de examencommissie van de Nederlandse School voor Onderwijsmanagement. Deze commissie kwam 3 maal bijeen. De bestuurder ontvangt een onkostenvergoeding per vergadering
Alex Vermeulen	Afgetreden in juni 2015 Voormalig lid Stichtingsbestuur en voormalig bestuurder Directeur Strator Consultancy
Michel Dingarten	Voorzitter van de RvT tot juni 2015, daarna lid van de Raad Directeur a.i. Instituut voor Veiligheid aan de Hogeschool Utrecht Opleidingsmanager Instituut Ecologische Pedagogiek aan de Hogeschool Utrecht Bestuursvoorzitter Boeddhistische Omroep Stichting/NPO
Hans Lap	Bestuurslid (voorzitter) De Wolkenwagen (Peuteropvang en peuterspeelzaal) Bestuurslid (penningmeester): Het Antroposofisch huis Rotterdam Voormalig directeur Scorlewald Voormalig bestuurslid Antroposofische Vereniging in Nederland Voormalig bestuurslid Vrije School Driebergen
Marc Wit	Afdelingshoofd Concern Inkoop & Aanbestedingen Gemeente Almere Voorheen bedrijfskundig en commercieel adviseur bij Heidemij Vastgoed-diensten, Pink Roccade Civility en Cap Gemini Ernst & Young NL Bestuursvoorzitter Stichting Vrije School Zaanstreek (tot november 2012)
Wieneke Groot	Lid en voorzitter vanaf juni 2015 Bestuurslid VU vereniging Eigenaar Groot in Advies

Voormalig fractievoorzitter Statenfractie VVD Gelderland,
Voormalig stafmedewerker Vrije Universiteit en ROC A12
Voormalig 1^e graad docent IVO Montessori Oosterbeek
Oud leerling Adriaan Roland Holtschool (1989-1992)

Mariëll Visbeen Directeur bij gemeente Haarlemmermeer

Annet van den Elzen Juridisch adviseur bij FNV
Lid ontslagadviescommissie UWV
Lid Raad van Toezicht Rechtswinkel Best

De leden van de RvT hadden in 2015 geen nevenfuncties (bij andere onderwijsinstellingen of aan de Stichting of vestigingen toeleverende bedrijven en organisaties) die onverenigbaar zijn met de rol van onafhankelijk toezichthouder.

De heer Dingarten werkte in 2015 als beoordelaar van een docent en studenten bij de Hogeschool Utrecht. In 2015 namen er geen studenten uit de Stichting deel.

Als u wilt reageren op de verantwoording van de RvT, nodigen wij u uit dat te doen via de voorzitter op het e-mailadres wieneke@grootinadvies.nl

MR Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland

Jaarverslag 2015

Inhoudsopgave:

- Inleiding
- Samenstelling MR
- Wisselingen binnen de Raad van Toezicht
- Behandelde onderwerpen
- Overleg met:
 - Bestuur
 - RvT
 - Achterban
- Scholing
- Ondersteuning door derden

Inleiding

De medezeggenschapsraad (MR) is samengesteld uit vertegenwoordigers van leerkrachten en ouders van de 3 vestigingen van de Stichting.

Zij voeren overleg met de bestuurder als vertegenwoordiger van het bevoegd gezag.

De MR-leden werden volledig geïnformeerd, gaven advies en beslisten mee over alle daarvoor in aanmerking komende [beleids-]zaken. Binnen de SVONH wordt het begrip "*daarvoor in aanmerking komende*" breed ingevuld.

In het verslagjaar is het overleg prettig en constructief verlopen.

Samenstelling MR

Rudolf Steiner College; Haarlem

Hendrik Maryns, personeelsgeleding [tot einde schooljaar];
Holden Lievestro, personeelsgeleding [m.i.v. schooljaar 2015/2016];
Marjolein Hogewoning;
Eva de Jong, oudergeleding [tot einde schooljaar];
Ellen Swart, oudergeleding [m.i.v. schooljaar 2015/2016];
Monique Brouwer, oudergeleding.

Geert Grote College; Amsterdam

Bert Schaafsma, personeelsgeleding [tot einde schooljaar];
Sid Hesterman, personeelsgeleding [tot einde schooljaar];
Jacqueline Slichter, personeelsgeleding [m.i.v. schooljaar 2015/2016];
Annemiek van der Hell, oudergeleding [vz];
Ruth Buwalda, oudergeleding [tot einde schooljaar].

Adriaan Roland Holst school; Bergen

Mark Beentjes, personeelsgeleding [plv. vz.];
Ruud Goed, oudergeleding [secretaris][notulist];
Kitty Groot, personeelsgeleding;
Thijs Dapper, personeelsgeleding [aankomend lid m.i.v. 2015/2016].

In overleg is bepaald dat leerlingen [om logistieke redenen] geen deel uitmaken van de MR. De leerlingen zijn vertegenwoordigd in de Vestiging Medezeggenschap Raden.

Annemiek van der Hell uit Amsterdam zette het voorzitterschap in het schooljaar 2015/2016 voort.

Wisselingen binnen Raad van Toezicht

In het verslagjaar traden 3 nieuwe leden toe tot de Raad van Toezicht en namen uiteraard 3 leden afscheid.

De MR maakte met twee leden [een lid van de personeelsgeleding en een lid vanuit de oudergeleding] deel uit van het selectieproces voor de nieuwe leden.

Behandelde onderwerpen

- [meerjaren-]Begroting tot 2020 *[positief advies MR]*
- Begroting 2016 *["]*
- Meerjarig Beleidsplan *[goedgekeurd MR]*
- Personeelsbeleidsplan *[info aan MR]*
- Onderwijsontwikkelingen *[info aan MR]*
- Visie op het Vrije School onderwijs *[instemming MR]*
- [V]MR reglement *[instemming MR]*
- Huisvesting *[info aan MR]*

Er werd door het bevoegd gezag instemming gevraagd en verkregen over begroting, het jaarplan en het geactualiseerde meerjarenbeleidsplan- en begroting.

Meerdere malen is van gedachten gewisseld over de ontwikkelingen binnen onderwijsland en de plaats van de Vrije Scholen. De visie op het vrije schoolonderwijs is een gemeenschappelijke. Wederom werd met genoegen geconstateerd dat onze vorm/wijze van onderwijs maatschappelijk meer en meer gewaardeerd wordt. Dit resulteert [ook landelijk] in een aanzienlijke toename van het aantal leerlingen. De benadering van deze groei wordt door de RvT, het Bestuur, de medewerkers en de MR nauwlettend in het oog gehouden. Het legt zowel in personele als in financiële zin veel druk op medewerkers en organisatie.

Overleg met

Bevoegd gezag; Er werd in 6 MR-vergaderingen overleg gevoerd met de bestuurder/algemeen directeur.

Raad van Toezicht

Er werd meerdere malen van gedachten gewisseld met de RvT.

Achterban [Ouderraden en VMR'en]

De leden van de MR hebben de achterban op de hoogte gehouden van wat besproken en besloten is binnen de MR.

De docenten brachten de collega's op de hoogte in de Beleidsadvies organen en binnen het teamoverleg van de 3 vestigingen, de ouders deden dit binnen de ouderraden. Uiteraard brachten de MR leden die tevens deel uitmaken van de vestigingsmedezeggenschapsorganen verslag uit aan deze organen.

De verslagen van de MR-vergaderingen worden bekend gesteld aan de VMR' en, het Platform en de RvT.

Scholing

In het verslagjaar vond [onder meer financieel gerichte] scholing plaats.

Ondersteuning

Er heeft in formele zin geen specifieke ondersteuning plaatsgevonden.

Namen en adressen

Algemeen postadres van de Stichting voor Voortgezet Vrijeschoolonderwijs Noord-Holland:
SVVSONH
Postbus 77779
1070 LJ Amsterdam

Adriaan Roland Holtschool
Rector: Freek op 't Einde
Loudelsweg 38
1861 TG Bergen NH
072 5897219

Geert Groote College Amsterdam
Rector: Margot Prins
Fred. Roeskestraat 84
Postbus 77779
1070 LJ Amsterdam
020 5745830

Rudolf Steiner College Haarlem
Rector: Jos Reckman
Engelandlaan 2
2034 NA Haarlem
023 5361378

Bestuur
Dhr. W.J. Brouwer

Raad van Toezicht
Dhr. M. Dingarten, voorzitter (tot 06-2015)
Mw. B.W. Groot (voorzitter per 06-2015)
Mw. M. Visbeen (vice voorzitter per 06-2015)
Dhr. H. Lap (secretaris tot 06-2015)
Mw. A. van den Elzen (secretaris per 06-2015)
Dhr. M. Wit (financiën)

IDU-gegevens per vestiging

Geert Groote College

		IDU gegevens 2015																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
--	--	-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

IDU-gegevens per vestiging

Rudolf Steiner College

		IDU gegevens 2015																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
--	--	-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Lijst van afkortingen en toelichting op de tabel met IDU gegevens.

Afkortingen

ARH	Adriaan Roland Holtschool (Bergen)
C(S)E	Centraal (schriftelijk) Eindexamen
fte	full time equivalent (1 fte = 1 volle baan)
GGCA	Geert Groote College Amsterdam
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IDU	In-, door- en uitstroomgegevens
IVO	Individueel Voortgezet Onderwijs
MR	Medezeggenschapsraad
MT	Management team; directie en teamleiders van één locatie tezamen
OOP	Onderwijs Ondersteunend Personeel
OP	Onderwijzend Personeel
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
ROC	Regionaal opleidingscentrum
RSC	Rudolf Steiner College Haarlem
SE	Schoolexamen
SWV	Samenwerkingsverband
Vavo	Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs
VMR	Vestigingsmedezeggenschapsraad
VO	Voortgezet Onderwijs
VSO	(stichting) Vrije School Onderwijs Haarlem
VSV	Voortijdig School Verlaters
ZAT	Zorgadviesteam

Toelichting op de IDU tabel.

We volgen hieronder de leerlingen die op 1 oktober 2007 in de 3 havo/vwo klassen zitten; dat zijn er 65: dat zie je links in de tabel. Vervolgens staan er de aantallen leerlingen die tussen 1 oktober 2007 en 1 augustus 2008 zijn gekomen (instroom) en zijn vertrokken (uitstroom); dan komen de leerlingen die aan het eind van de cursus zijn vertrokken (2 met en 1 zonder overgangsbewijs); daarna staan er de leerlingen die de school verlaten met of zonder diploma (is niet relevant in klas 3). Dikgedrukt staan nu de leerlingen die op 1 augustus 2008 nog op de school zitten: 62.

Vervolgens zien we in het tweede deel van de tabel, waar de leerling in het nieuwe schooljaar zit. Horizontaal zie je naar welke afdeling/ klas een leerling gaat: 13 naar 4 vmbo-t, 8 naar 4 havo en 41 naar 4 vwo, en als je dan naar beneden doortelt, zie je helemaal onderaan hoeveel leerlingen er in 4 vmbo zitten op 1 oktober 2008: 13 leerlingen uit 3 h/v, 51 uit 3vmbo en 1 uit 4vmbo; samen 65. Er is daar geen leerling van een andere school gekomen (externe instroom).

		tijdens de cursus	eind cursus vertrokken	examen klassen		Verplaatsingen tot 1/10/2008 naar...			
	1-10-2007	gekomen	vertrokken	bevorderd	niet bevorderd	diploma	geen diploma	netto totaal	
3e leerjaar h/v	65			2	1			62	4 vmbo t
3 vmbo t	54	1			4			51	4 havo
4 vmbo t	64					18	4	42	4 vwo
totalen									totalen
externe instroom								0 0 0	
totalen									totalen
		aantal II 1/10/07							aantal II 1/10/08